

Narodowy
Instytut
Muzyki
i Tańca

tańczMY w szkole

RAPORT Z BADANIA ANKIETOWEGO

Kierownik projektu: Maciej Seniw

Opracowanie: Karolina Bilska, Magdalena Juźwik

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca

Warszawa 2021

Spis treści

WSTĘP	3
WYNIKI	5
Ankieta dla dyrektorów	5
Ankieta dla nauczycieli	13
Ankieta dla rodziców/opiekunów	17
Ankieta dla uczniów	20
Podsumowanie	24
Aneks	26
Formularz ankiety dla dyrektorów	26
Formularz ankiety dla nauczycieli	30
Formularz ankiety dla rodziców/opiekunów	33
Formularz ankiety dla uczniów	33

WSTĘP

*Ucz się tańczyć,
w przeciwnym razie nie będą aniołowie wiedzieć,
co z tobą poczują, człowiecze!*

św. Augustyn z Hippony

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca przeprowadził w dniach od 12 maja do 7 czerwca 2021 roku ogólnopolską ankietę diagnozującą obecność zajęć tanecznych w polskich szkołach. Badanie stanowi część pilotażowego programu „tańczMY w szkole”, którego celami są m.in. realizacja jednego z postulatów II Kongresu Tańca: upowszechnienie lekcji tańca w ramach wychowania fizycznego oraz wprowadzenie treści dotyczących historii i teorii tańca w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, a także promocja wiedzy dotyczącej możliwości upowszechniania i zainteresowania tańcem w formie zajęć do wyboru w ramach przedmiotu wychowanie fizyczne. Program ma za zadanie również zainicjować współpracę pedagogów tańca z placówkami edukacyjnymi i przygotowanie kadry pedagogicznej do prowadzenia zajęć tanecznych w szkołach.

Ankiety, przy udziale Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz za pośrednictwem kuratoriów oświaty, zostały przekazane do wszystkich szkół podstawowych i ponadpodstawowych w Polsce, zarówno publicznych, jak i niepublicznych (z wyłączeniem szkół artystycznych). Badaniem objęci zostali dyrektorzy, nauczyciele, rodzice/opiekunowie i uczniowie (z pominięciem edukacji wczesnoszkolnej). Udział w badaniu ankietowym był dobrowolny, a zebrane wyniki przyczyniły się do zdiagnozowania obecności zajęć tanecznych w edukacji powszechnej, jak również do zaprojektowania działań programu „tańczMY w szkole”. Nadesłane odpowiedzi pozwoliły również na ocenę skali zainteresowania tańcem wśród dzieci i młodzieży, a także pomogły w ustaleniu przyczyn obecnej sytuacji wyrażonej w danych o niewielkiej liczbie szkół, w których uczniowie uczęszczają na zajęcia taneczne w ramach godzin do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne.

Potrzeba szerszego wprowadzenia tańca do polskich szkół wynika z faktu, że pełni on bardzo ważną rolę w edukacji i jako niezwykle wszechstronna forma ruchu, zalecana na każdym etapie kształcenia dzieci i młodzieży, jest istotnym elementem uatrakcyjniającym proces dydaktyczno-wychowawczy. Liczne badania przeprowadzone w Europie i Stanach Zjednoczonych dowodzą, że taniec ma pozytywny wpływ na rozwój psychofizyczny oraz zdrowie człowieka. Wykazano porównywalną z innymi formami terapii skuteczność tańca jako metody leczniczej w zakresie obniżania poziomu lęku i depresyjności oraz zwiększania świadomości ciała i poprawy obrazu siebie. Taniec ponadto sprzyja integracji społecznej, co ma niebagatelne znaczenie w procesie edukacji i nawiązywania relacji z rówieśnikami. Wspomaga rozwój kompetencji takich jak pamięć, koncentracja, spostrzegawczość, szybkość reakcji, koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w schemacie własnego ciała i w przestrzeni. Rozwija

wyobraźnię, pobudza do działania i kreatywnego rozwiązywania zadań. Taniec, który ujęty jest w programach nauczania w ramach ćwiczeń muzyczno-ruchowych od pierwszych lat edukacji, wpływa na wyrabianie u dzieci poczucia rytmu, słuchu, płynność ruchów, lekkości, swobody, ułatwia także uzyskanie elastyczności i harmonii ruchowej.

Taniec obecny jest w programie zajęć edukacyjnych kształcenia zintegrowanego, wychowania fizycznego czy pozalekcyjnych zajęciach szkolnych w niewielkim stopniu. Jedną z przyczyn takiego działania jest niedocenywanie walorów tańca w rozwoju psychomotorycznym dzieci i młodzieży, innymi – brak czasu lub umiejętności, aby wpleść elementy taneczne w ramy programów szkolnych. Dlatego niezwykle ważne jest włączanie tańca w realizowany w szkole program nauczania, aby dzieci od najmłodszych lat były przeprowadzane przez proces edukacji tanecznej jak przez ciekawą przygodę.

Dla lepszego zrozumienia wartości, jakie taniec wnosi do edukacji powszechnej, Narodowy Instytut Muzyki i Tańca, realizując pilotażowy program „tańczMY w szkole”, pragnie nie tylko zwrócić uwagę na praktykę tańca, ale też skłonić do namysłu nad następującymi obszarami tematycznymi:

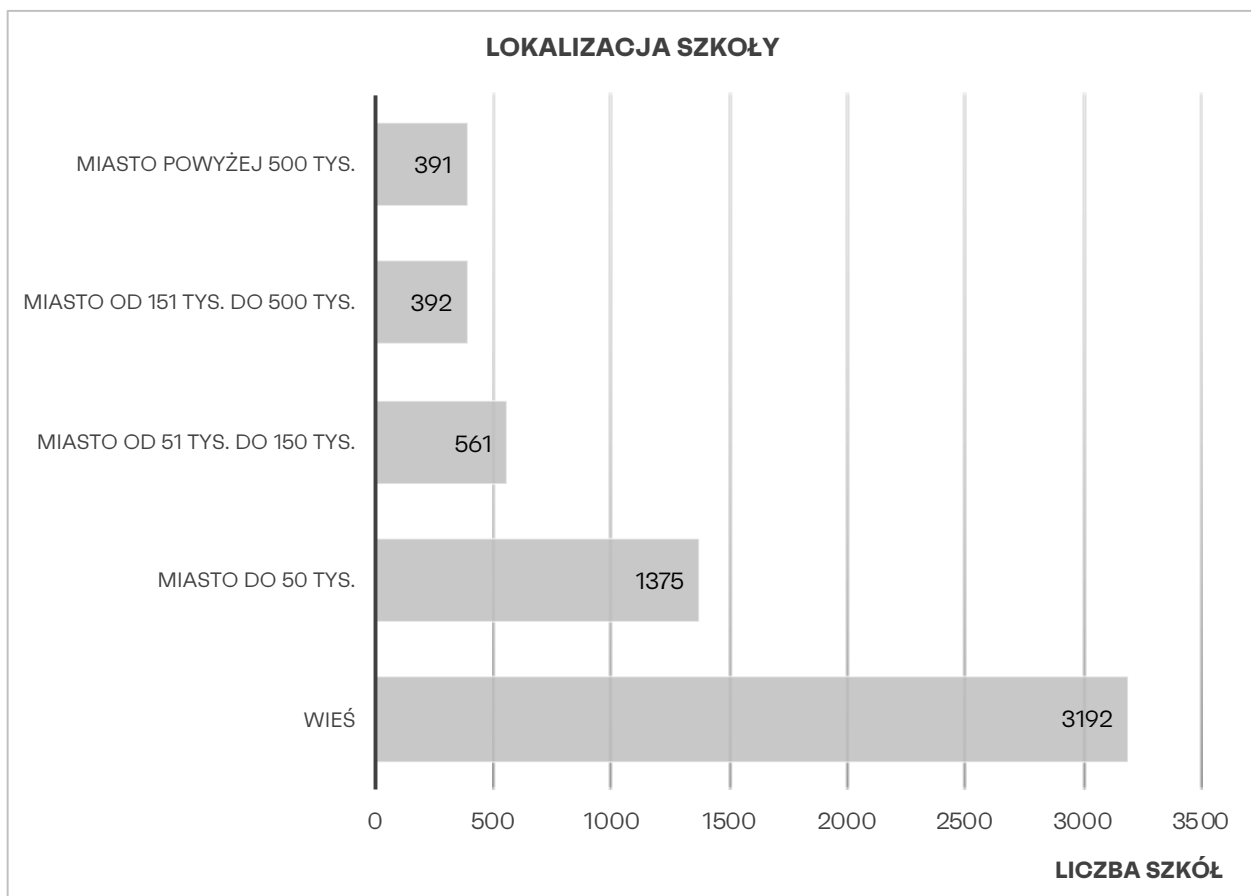
- wpływ tańca na rozwój fizyczny człowieka;
- wpływ tańca na rozwój społeczno-kulturowy człowieka;
- wpływ tańca na rozwój psychiczno-emocjonalny człowieka;
- znaczenie edukacji tanecznej w rozwoju dzieci i młodzieży.

Pragniemy zachęcić szkoły do tego, aby uczniowie w ramach godzin wychowania fizycznego mogli uczęszczać na zajęcia taneczne. Dla nauczycieli wychowania fizycznego planujemy zorganizować szkolenia metodyczne w zakresie tańca, dzięki którym będą mogli podnieść swoje kwalifikacje zawodowe i prowadzić zajęcia taneczne na najwyższym poziomie. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 29 czerwca 2017 roku w sprawie dopuszczalnych form realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego (Dz.U. poz. 1322)*, które weszło w życie z dniem 1 września 2017 roku, umożliwia włączenie tańca w formie zajęć do wyboru w ramach przedmiotu wychowanie fizyczne. W powyższym rozporządzeniu czytamy m.in., iż „obowiązkowe zajęcia wychowania fizycznego dla uczniów klas IV–VIII szkół podstawowych i uczniów szkół ponadpodstawowych mogą być realizowane w formie zajęć do wyboru przez uczniów (zajęcia sportowe, zajęcia rekreacyjno-zdrowotne, zajęcia taneczne lub aktywna turystyka), które prowadzi nauczyciel wychowania fizycznego inny niż nauczyciel prowadzący zajęcia klasowo-lekcyjne” (§1 pkt. 1 ust. 2). Przy czym w szkole podstawowej dotyczy to 1 lub 2 godzin lekcyjnych w tygodniu z 4 godzin lekcyjnych wychowania fizycznego, a w szkole ponadpodstawowej 1 lub 2 godzin lekcyjnych w tygodniu z 3 godzin lekcyjnych wychowania fizycznego. W tym samym rozporządzeniu czytamy również, o tym, że to „dyrektor szkoły przygotowuje propozycje zajęć do wyboru przez uczniów” (§4 pkt. 1). Propozycje zajęć, o których mowa, po uzgodnieniu z organem prowadzącym i po zaopiniowaniu przez radę pedagogiczną i radę rodziców, dyrektor szkoły przedstawia do wyboru uczniom. Z kolei uczniowie, z wyłączeniem uczniów pełnoletnich, dokonują wyboru zajęć za zgodą rodziców. Dzięki pilotażowemu programowi „tańczMY w szkole” pragniemy umożliwić realizację postanowień niniejszego rozporządzenia i wprowadzić „polonezowym krokiem” taniec w szkolne progi.

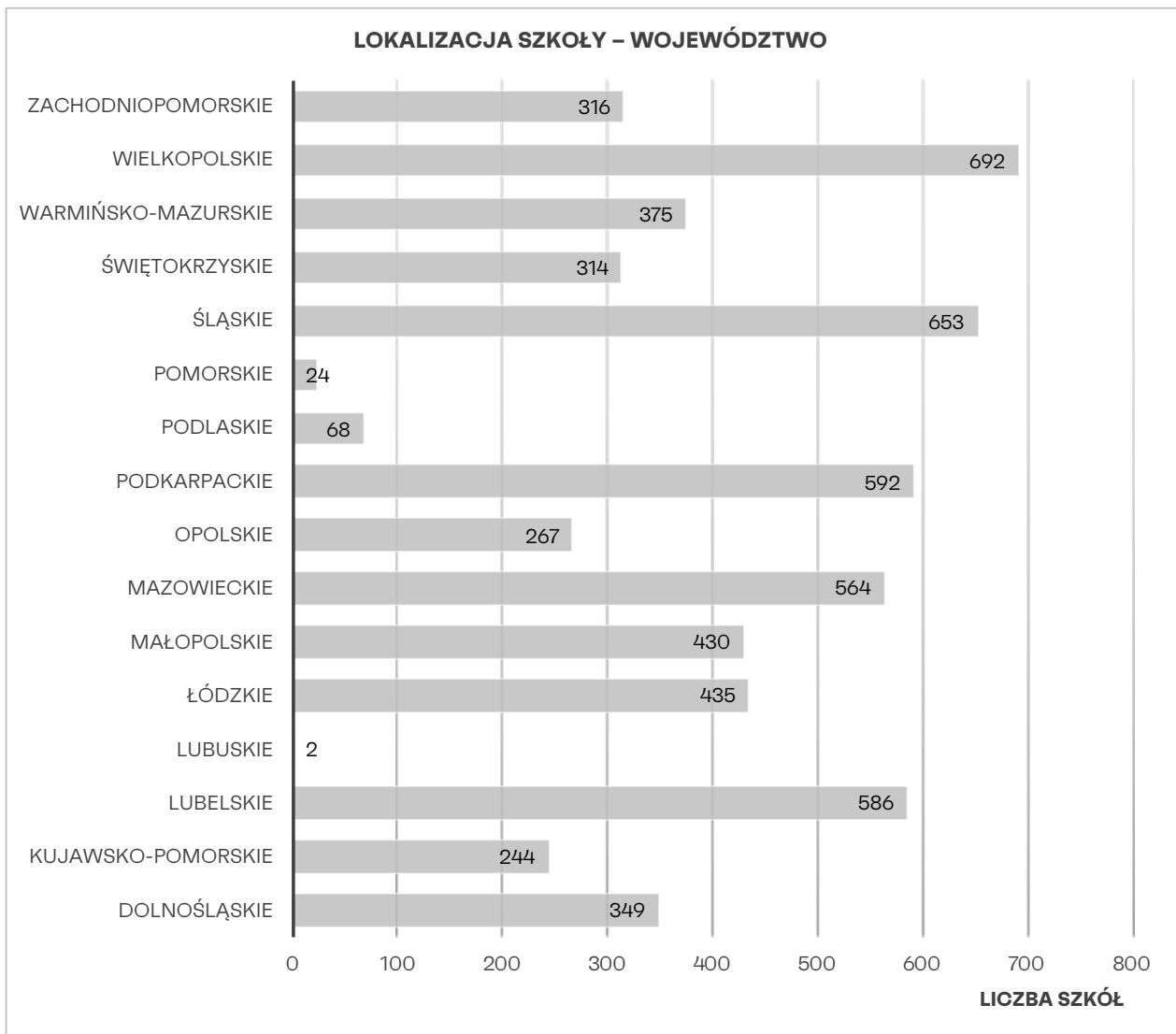
WYNIKI

Ankieta dla dyrektorów

W ankiecie wzięło udział 5 911 dyrektorów, w tym 4 917 kierujących szkołami podstawowymi i 994 – ponadpodstawowymi. Wśród ankietowanych było 397 dyrektorów szkół niepublicznych (279 szkoły podstawowe, 118 szkół ponadpodstawowych). Większość placówek zlokalizowana była na wsiach i miastach do 50 tysięcy mieszkańców, a najmniej w miastach powyżej 500 tysięcy mieszkańców. Poniższy wykres przedstawia dane dotyczące lokalizacji szkół.

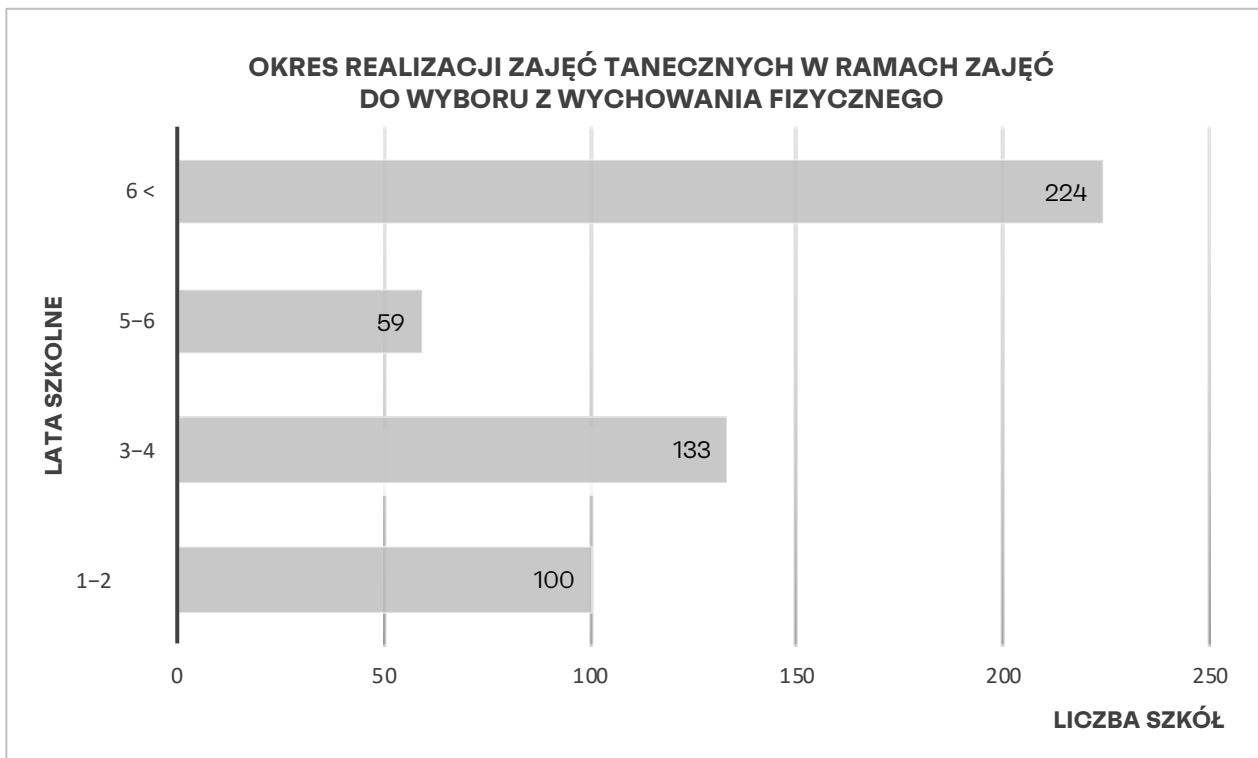

Szkoły zlokalizowane były we wszystkich województwach. Najwięcej ankiet wypełnili dyrektorzy szkół z województwa wielkopolskiego, a najmniej – z województwa lubuskiego. Poniższy wykres przedstawia liczbę ankiet otrzymanych z poszczególnych województw.

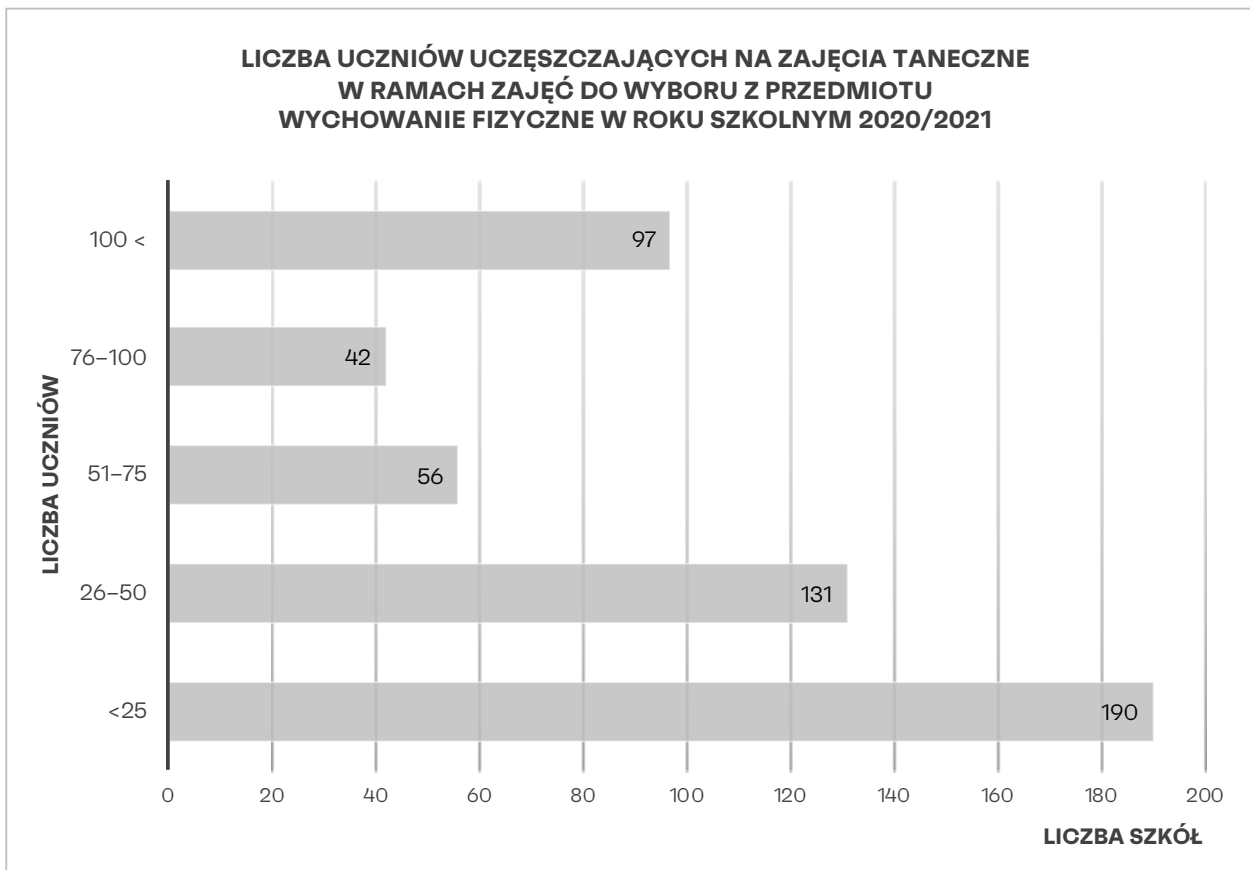

Dyrektorzy 516 szkół, co stanowi 8,7%, zadeklarowali, że w kierowanych przez nich placówkach odbywają się zajęcia taneczne w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne. Wśród szkół niepublicznych taniec realizuje 16,1% placówek, natomiast wśród szkół publicznych – 8,2%.

W większości wypadków zajęcia taneczne w takiej formie realizowane są od ponad 6 lat. Poniższy wykres przedstawia dane dotyczące okresu realizacji zajęć tanecznych w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne w latach szkolnych.

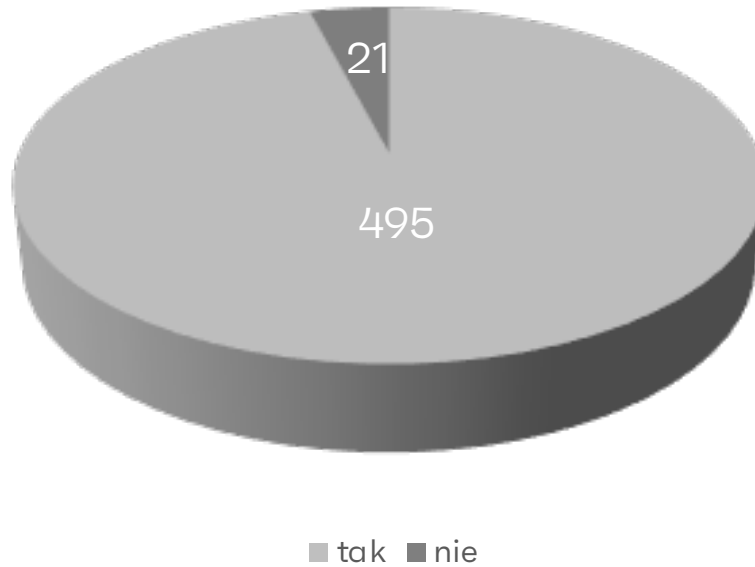

W zajęcia tanecznych w największej liczbie szkół uczestniczy mniej niż 25 uczniów. Szkoły, w których w ramach zajęć do wyboru z wychowania fizycznego ponad stu uczniów korzysta z zajęć tanecznych, stanowią 18,8%. Poniższy wykres prezentuje liczbę uczniów uczęszczających na zajęcia taneczne w roku szkolnym 2020/2021 w szkołach, które realizują zajęcia taneczne w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne.

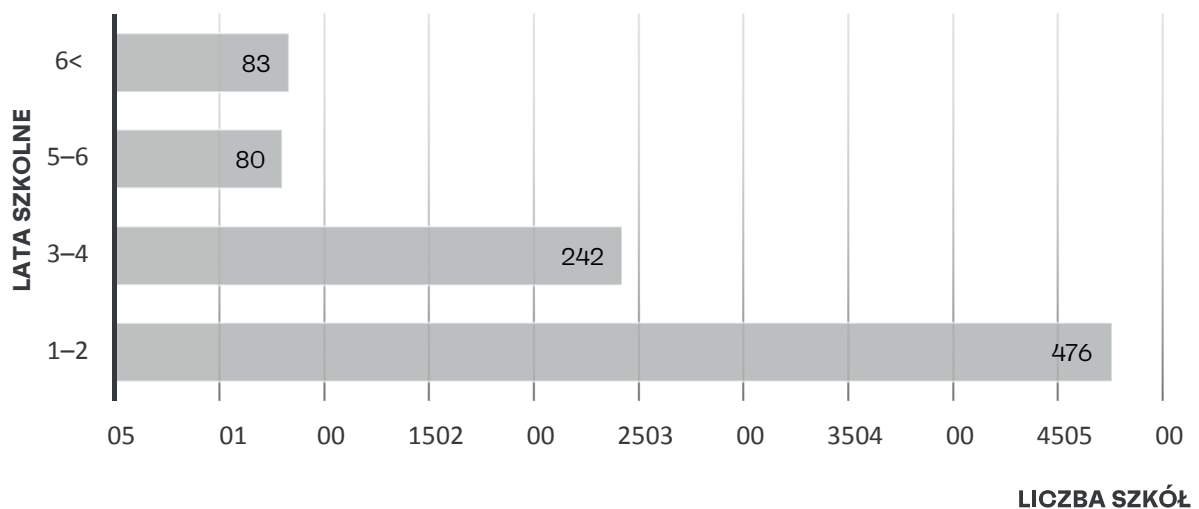
Spośród szkół, które realizują zajęcia taneczne w ramach godzin do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne, jedynie w 19 z nich pojawiły się problemy w trakcie realizacji zajęć i były one spowodowane głównie przejściem na naukę zdalną w związku z pandemią COVID-19. Natomiast większość dyrektorów rekomendowałaby wprowadzenia takich zajęć innym szkołom. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie o rekomendację.

Czy rekomendowaliby Państwo wprowadzenie zajęć tanecznych w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne innym szkołom?

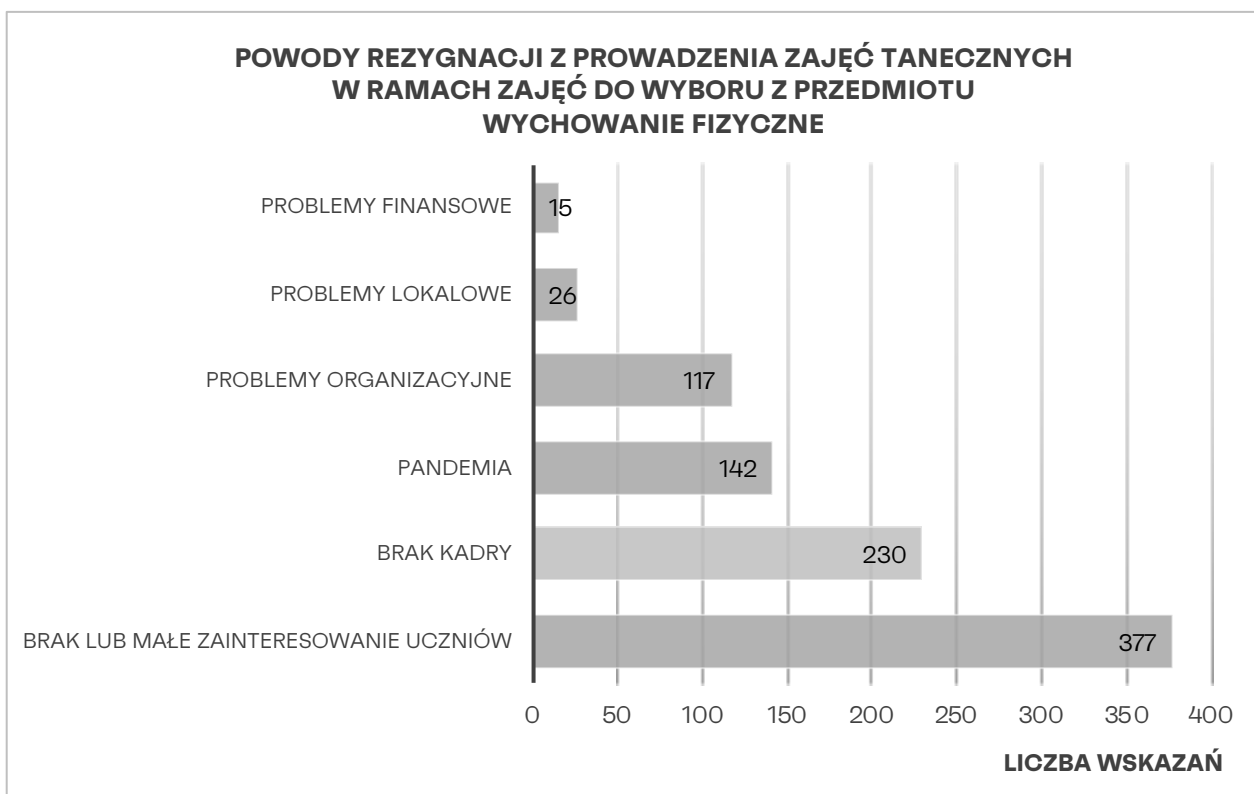

W 881 szkołach, co stanowi 14,9% badanych, obecnie nie odbywają się zajęcia, jednak były realizowane w przeszłości. W większości z nich zajęcia prowadzono od roku do 2 lat. Poniższy wykres przedstawia dane dotyczące okresu realizacji zajęć tanecznych przed rezygnacją.

OKRES REALIZACJI ZAJĘĆ TANECZNYCH W RAMACH ZAJĘĆ DO WYBORU Z PRZEDMIOTU WYCHOWANIE FIZYCZNE PRZED REZYGNACJĄ Z ICH PROWADZENIA

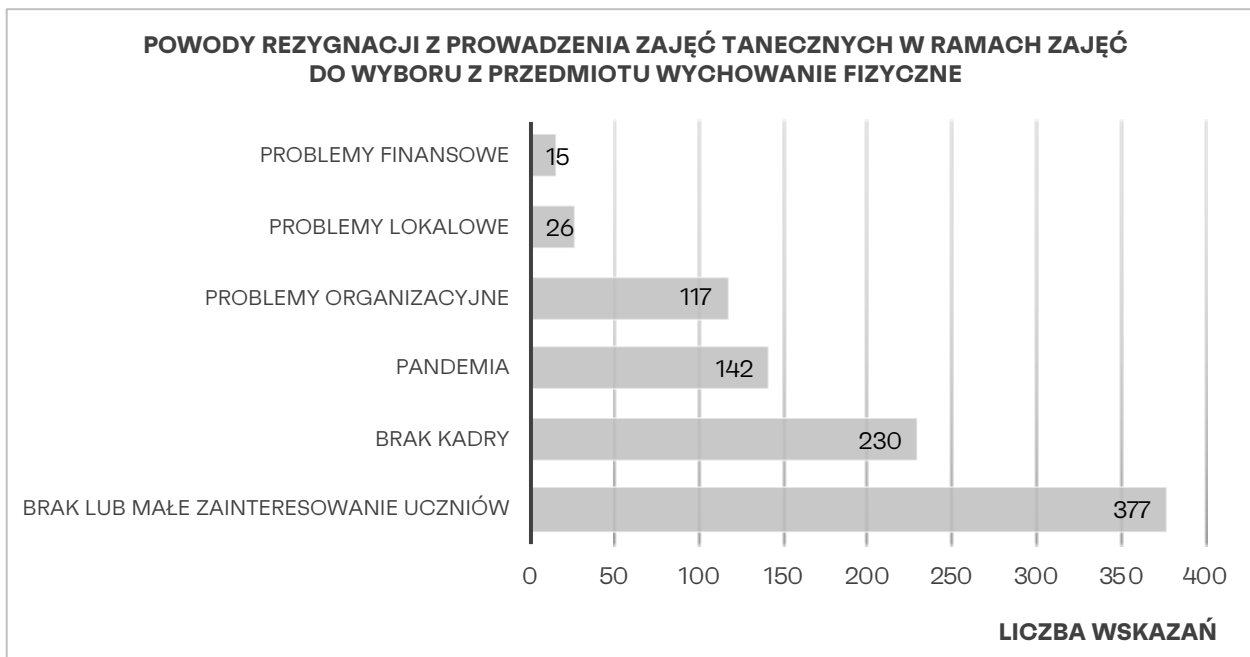
Powody rezygnacji wskazane przez dyrektorów zostały zakwalifikowane do 6 kategorii. Najczęściej ankietowani zwracali uwagę na brak lub małe zainteresowanie uczniów oraz braki kadrowe. Zaprzestanie prowadzenia zajęć tanecznych tłumaczono także stanem pandemii i koniecznością wprowadzenia nauki zdalnej. Część dyrektorów podniosła kwestie związane z trudnościami wynikającymi z organizacji zajęć do wyboru. Najmniej odpowiedzi dotyczyło ograniczonych środków finansowych oraz nieposiadania przez szkołę sali do prowadzenia zajęć tanecznych. Wskazane powody rezygnacji z prowadzenia zajęć tanecznych w ramach godzin do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne przedstawia poniższy wykres.

Wśród szkół, które zrezygnowały z realizacji zajęć tanecznych, 97,6% rozważyło możliwości powrotu do tej formy prowadzenia lekcji w ramach wychowania fizycznego. Jednak w okresie, w którym zajęcia nie były realizowane, jedynie w 20,5% szkół – uczniowie, w 13,4% – rodzice i w 17,5% – nauczyciele zwracali się do dyrekcji z zapytaniem o możliwość realizacji takich zajęć.

W 4 514 szkołach, co stanowi 76,4% ankietowanych, nie odbywają się i nie odbywały nigdy zajęcia taneczne w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne. Przyczyny wskazane przez dyrektorów zostały zakwalifikowane do 11 kategorii. Najczęściej kierujący placówkami zwracali uwagę na brak lub małe zainteresowanie wśród uczniów oraz braki kadrowe. Najbardziej wskazywanymi powodami były problemy finansowe i pandemia. Wśród uzasadnień pojawiały się także te związane z realizacją zajęć tanecznych w ramach innych godzin lekcyjnych lub pozalekcyjnych, jak również nauką tańca w ramach lekcji wychowania fizycznego. Wiele szkół realizuje wychowanie fizyczne jedynie w systemie klasowo-lekcyjnym, nie dając możliwości wyboru konkretnych zajęć, a inne placówki ze względu na swoją specyfikę dostosowują się do potrzeb i zainteresowań uczniów lub też ukierunkowanie na dyscypliny sportowe

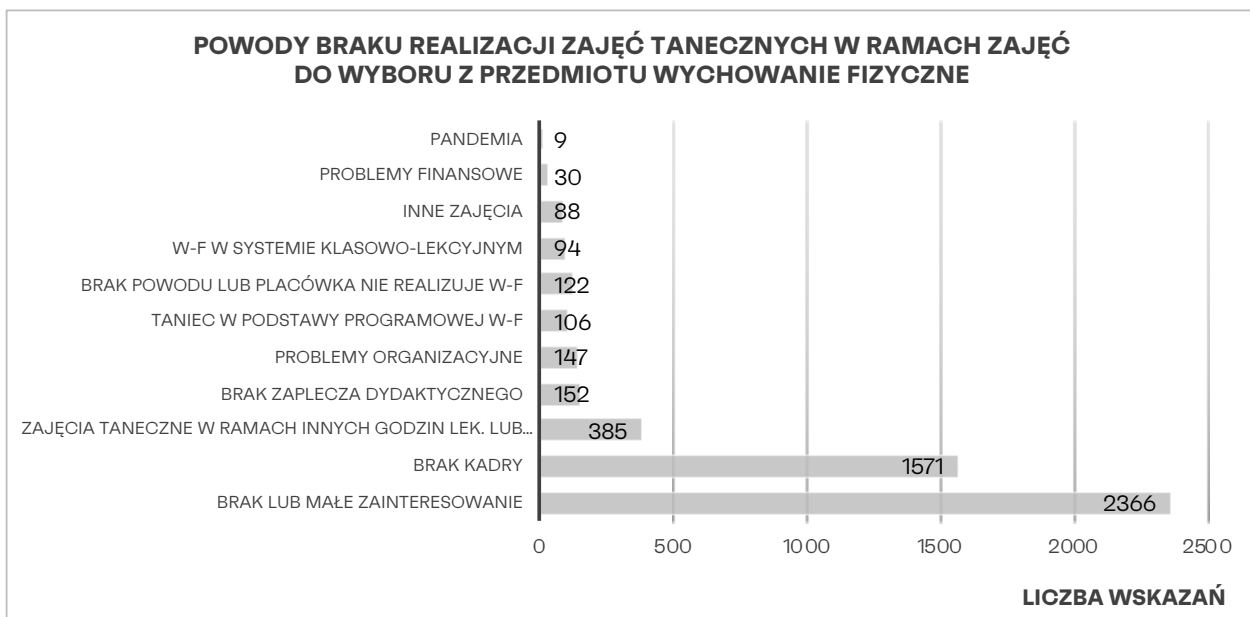
wynika z dostępu do infrastruktury, np. basenu czy lodowiska, albo zainteresowań nauczycieli wychowania fizycznego. Powody braku realizacji zajęć tanecznych w ramach godzin do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne przedstawia poniższy wykres.

W tych szkołach jedynie w 3,9% wypadków – uczniowie, w 2,9% – rodzice i w 4,6% – nauczyciele zwracali się do dyrekcji z zapytaniem o możliwość przeprowadzenia takich zajęć.

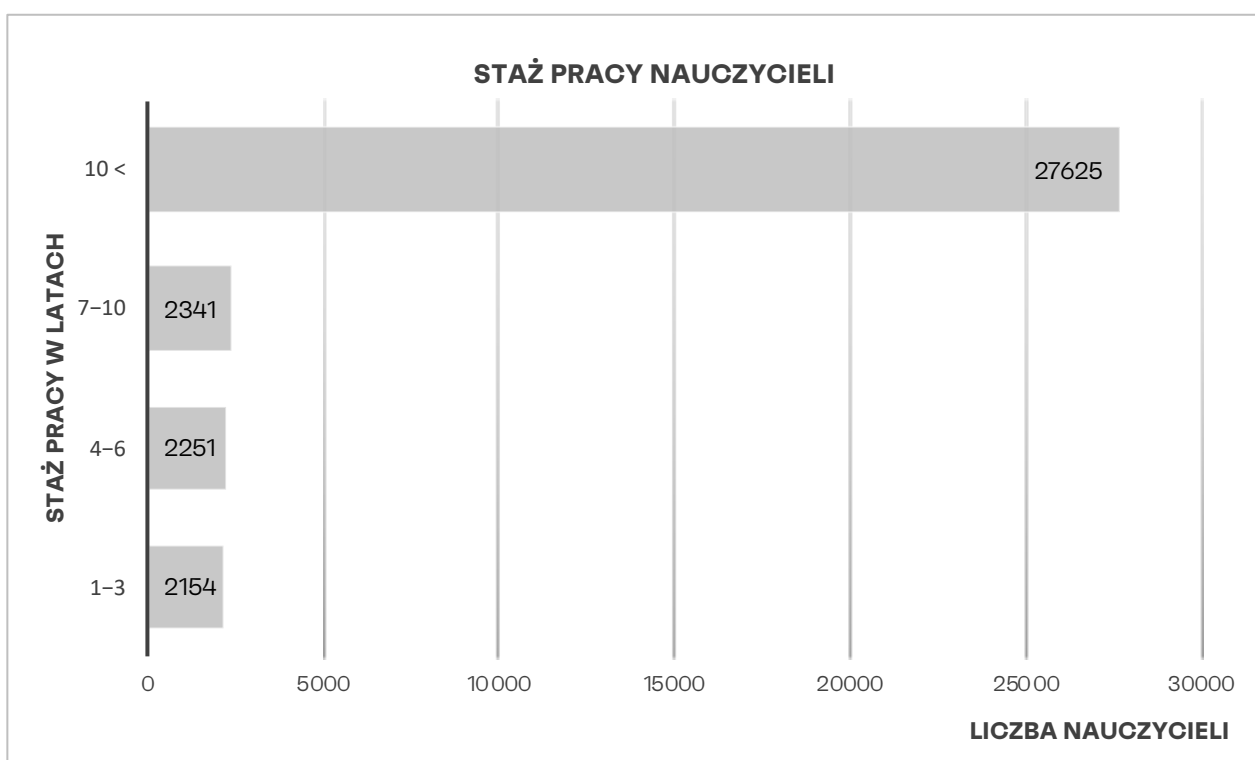
Wśród szkół, w których obecnie nie są prowadzone zajęcia taneczne, jedynie w 22% zatrudniony jest przynajmniej jeden nauczyciel posiadający przygotowanie do prowadzenia zajęć tanecznych.

Odpowiedzi na pytanie o zaplecze dydaktyczne związane z nauką tańca wykazały, że jedynie 4,2% placówek posiada salę taneczną, a 15,4% nie ma nawet jednej sali gimnastycznej. Poniższy wykres prezentuje dane dotyczące warunków lokalowych i wyposażenia szkół, które umożliwiają naukę tańca.

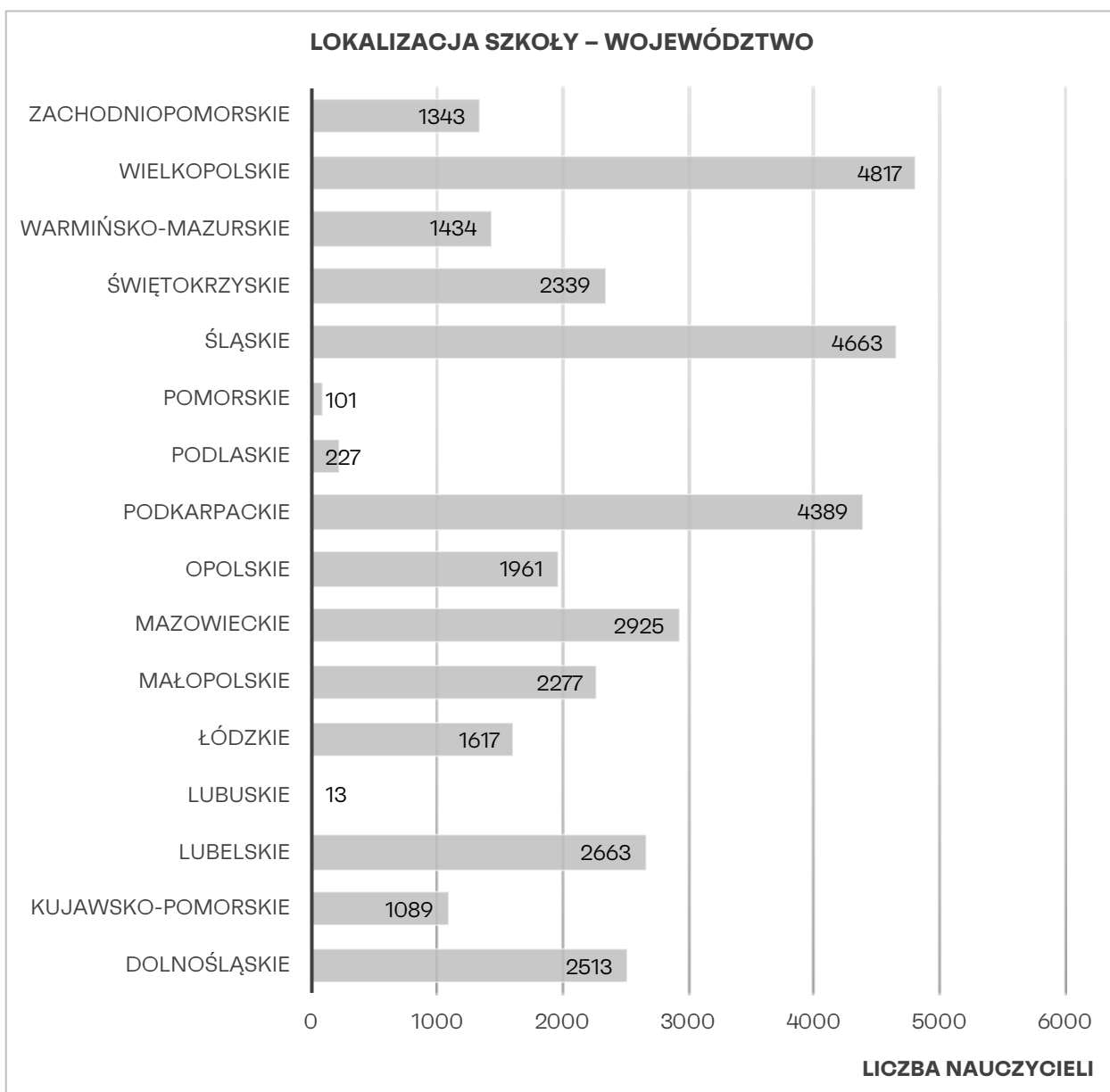

Ankieta dla nauczycieli

Ankieta skierowana była do wszystkich nauczycieli pracujących w szkołach. Wzięty w niej udział 34 371 osoby, z czego 17,9% stanowili uczący wychowania fizycznego w bieżącym roku szkolnym. 77,5% wśród ankietowanych to nauczyciele pracujący w szkołach podstawowych. Zdecydowaną większość stanowili pracownicy szkół publicznych (96,9%). Większość badanych to nauczyciele ze stażem pracy ponad 10 lat. Dane dotyczące stażu pracy przedstawia poniższy wykres.

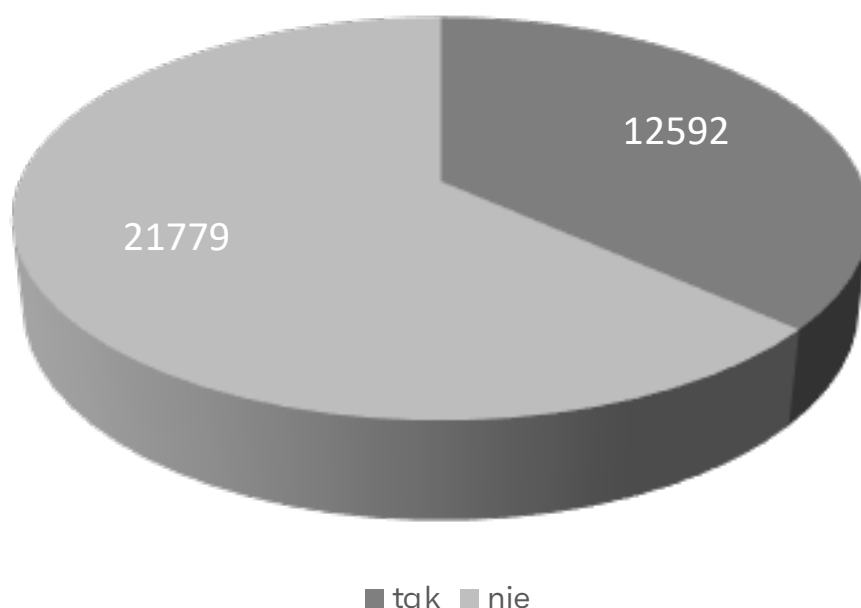

Najwięcej ankiet wypełnili nauczyciele pracujący w województwie wielkopolskim, a najmniej – w lubuskim. Dane dotyczące lokalizacji szkół w podziale na województwa przedstawia poniższy wykres.

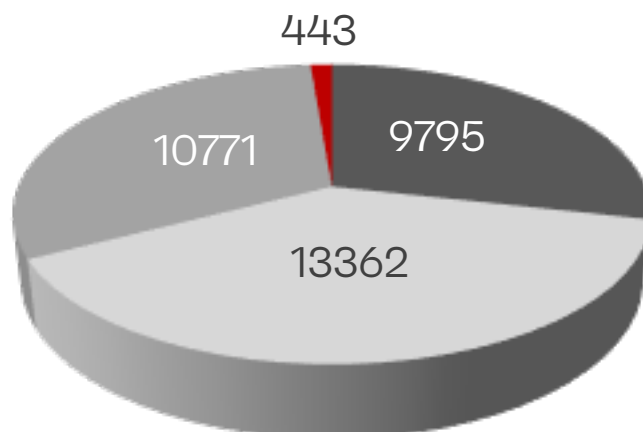
9,9% badanych zadeklarowało, że posiada przygotowanie do prowadzenia zajęć tanecznych, a 24,9% osób potwierdziło, że w czasie swojej pracy w szkole prowadziło zajęcia taneczne. 36,6% ankietowanych nauczycieli byłoby zainteresowanych udziałem w dofinansowanych kursach/szkoleniach/studiach podyplomowych umożliwiających doskonalenie umiejętności w różnych stylach tańcach, a także pozwalających na rozwijanie wiedzy metodycznej w zakresie nauki tańca.

Czy byłaby/byłby Pani/Pan zainteresowana/zainteresowany udziałem w dofinansowanych kursach/szkoleniach/studiach podyplomowych...?

Nauczyciele zapytani o opinię w sprawie popularności tańca wśród uczniów najczęściej (38,9%) odpowiedzieli, że większość uczniów chętnie uczestniczy w zajęciach tanecznych. 31,3% nie miało w tej kwestii zdania, a 28,5% badanych uważało, że uczniowie nie lubią tańczyć i unikają takich zajęć. 1,3% nauczycieli wyraziło odrębne zdania: zwracając uwagę na wyraźny podział płciowy lub też podkreślając, że nie można precyzyjnie określić skali zainteresowania tańcem. Zjawisko to bowiem nie jest powiązane jedynie z płcią, ale różni się w zależności od danej klasy, rocznika itp.

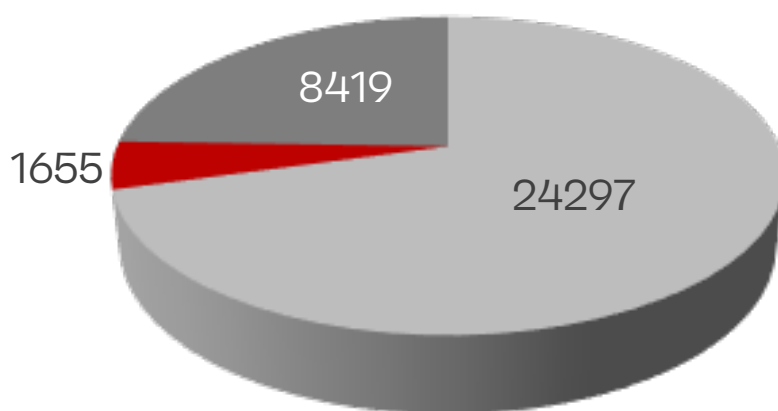
Jaka jest Pani/Pana opinia na temat popularności zajęć tanecznych wśród uczniów?

- większość uczniów nie lubi tańczyć i unika takich zajęć, jedynie część jest zainteresowana, szczególnie dziewczęta
- większość uczniów bardzo chętnie uczestniczy w zajęciach tanecznych, jeśli nauczyciel zainteresuje i umiejętnie poprowadzi lekcję
- nie mam zdania
- inne

Większość badanych, bo aż 70,7%, uważała, że zajęcia taneczne mogą być alternatywą dla uczniów, którzy nie lubią sportu. Jedynie 4,8% nie zgadzało się z tym poglądem, a 24,5% nie miało opinii w tym zakresie.

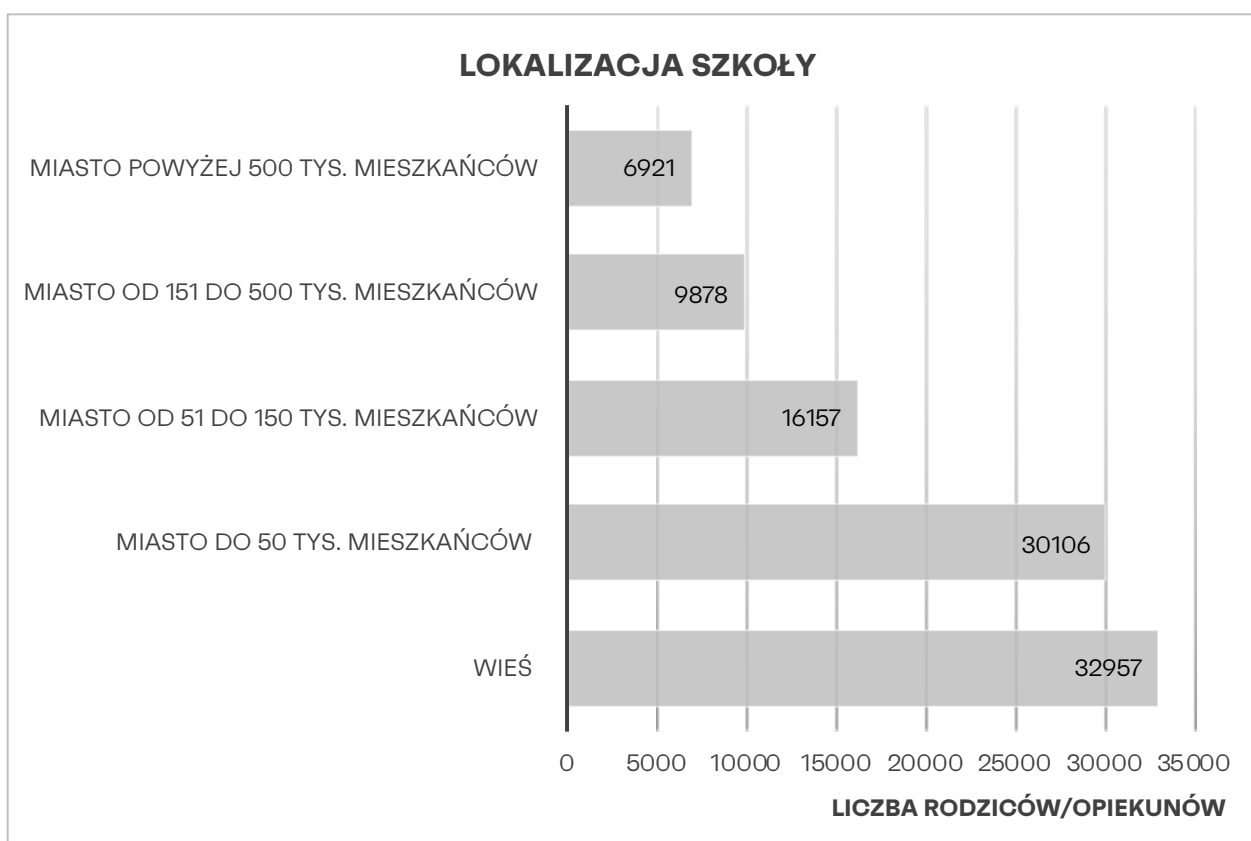
Czy sądzi Pani/Pan, że zajęcia taneczne w ramach lekcji wychowania fizycznego mogą być alternatywą dla uczniów, którzy nie lubią zajęć sportowych?

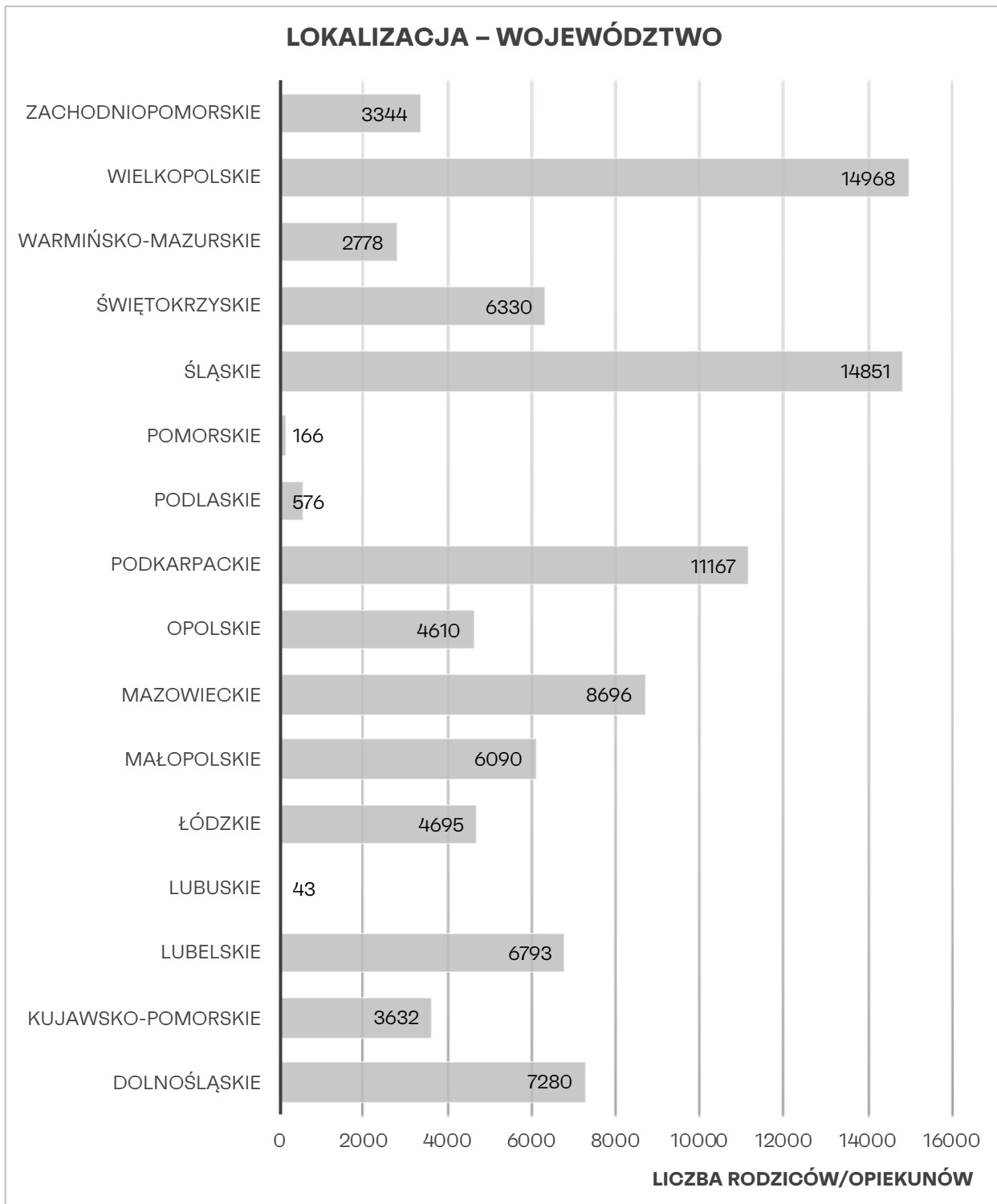
- tak
- nie
- trudno powiedzieć

Ankieta dla rodziców/opiekunów

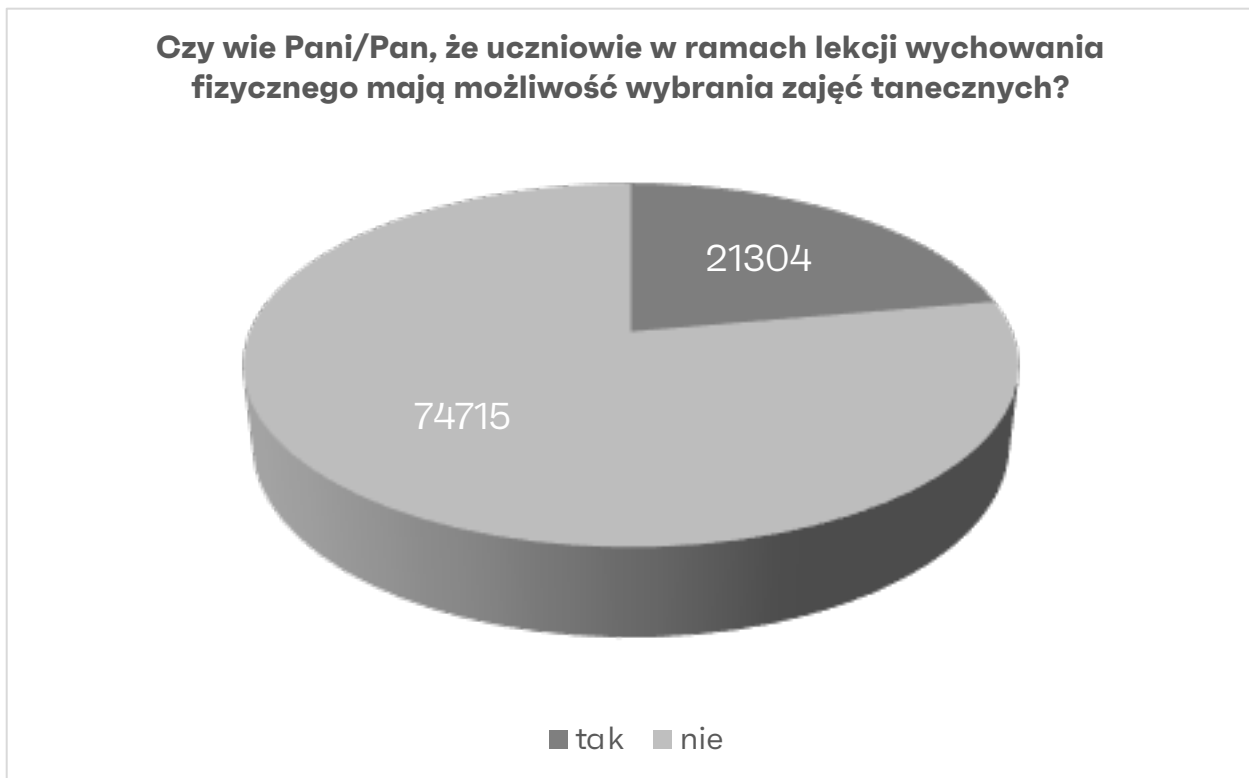
Łącznie otrzymaliśmy 96 019 wypełnionych formularzy. Odpowiedzi przesłało 77 425 rodziców/opiekunów uczniów szkół podstawowych i 18 594 – szkół ponadpodstawowych. Większość ankietowanych reprezentowała szkoły publiczne, jedynie 2 348 to rodzice dzieci z niepublicznych szkół podstawowych, a 787 z niepublicznych szkół ponadpodstawowych. Przeważali rodzice uczniów z placówek zlokalizowanych na wsiach, najmniej ankiet otrzymaliśmy od rodziców dzieci uczęszczających do szkół w miastach powyżej 500 tysięcy mieszkańców. Poniższy wykres przedstawia dane dotyczące lokalizacji szkół.

Ankietowani reprezentowali wszystkie województwa, a najwięcej odpowiedzi przesłali rodzice, których dzieci uczęszczają do szkół w województwie wielkopolskim, najmniej – w województwie lubuskim. Poniższy wykres przedstawia szczegółowe dane dotyczące liczby ankiet w podziale na województwa.

Zebrane odpowiedzi dowodzą, że jedynie 22,2% ankietowanych rodziców posiadało wiedzę o możliwości realizacji zajęć z tańca w ramach godzin wychowania fizycznego.

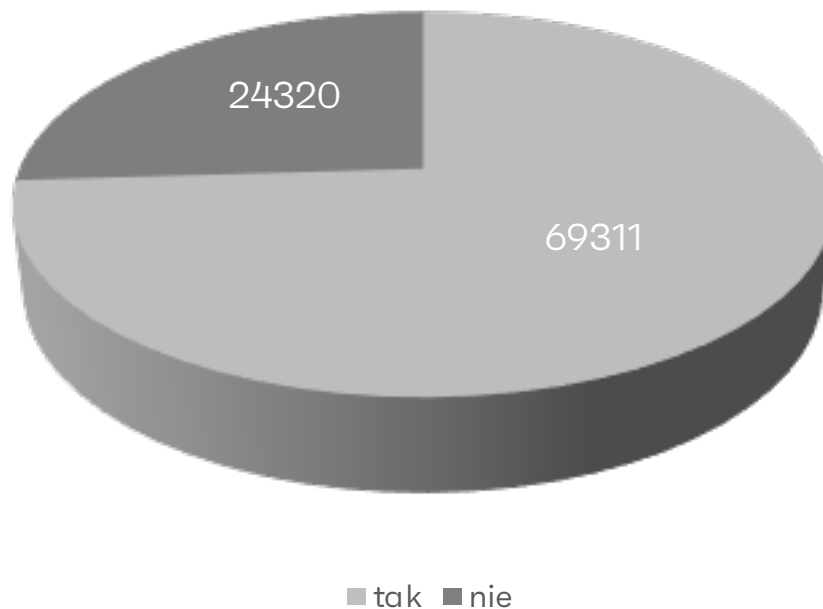

Wśród nich większość, bo 72,1% osób, taką wiedzę uzyskało od dyrektorów i nauczycieli szkół, do których uczęszczają ich dzieci.

5 190 rodziców, co stanowi 5,4%, odpowiedziało, że w szkole ich dzieci realizowane są zajęcia taneczne w ramach godzin do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne. Dotyczyło to 4 166 szkół podstawowych i 1 024 szkół ponadpodstawowych. Wśród wszystkich rodziców, którzy zadeklarowali, że w szkole, do której uczęszczają ich dzieci, odbywają się zajęcia taneczne, 2 388 badanych potwierdziło, że ich dzieci uczestniczą w zajęciach tanecznych w ramach lekcji wychowania fizycznego (437 rodziców uczniów szkół ponadpodstawowych, 1 951 rodziców uczniów szkół podstawowych).

Wśród rodziców, których dzieci nie uczęszczają na zajęcia taneczne, na pytanie, czy chcieliby, aby ich dzieci uczestniczyły w zajęciach tanecznych w ramach lekcji wychowania fizycznego, 74% odpowiedziało twierdząco.

Czy chciałaby/chciałby Pani/Pan, aby ich dziecko/dzieci uczestniczyło/uczestniczyły w zajęciach tanecznych w ramach lekcji wychowania fizycznego (w wymiarze 1 lub 2 godzin lekcyjnych tygodniowo)?

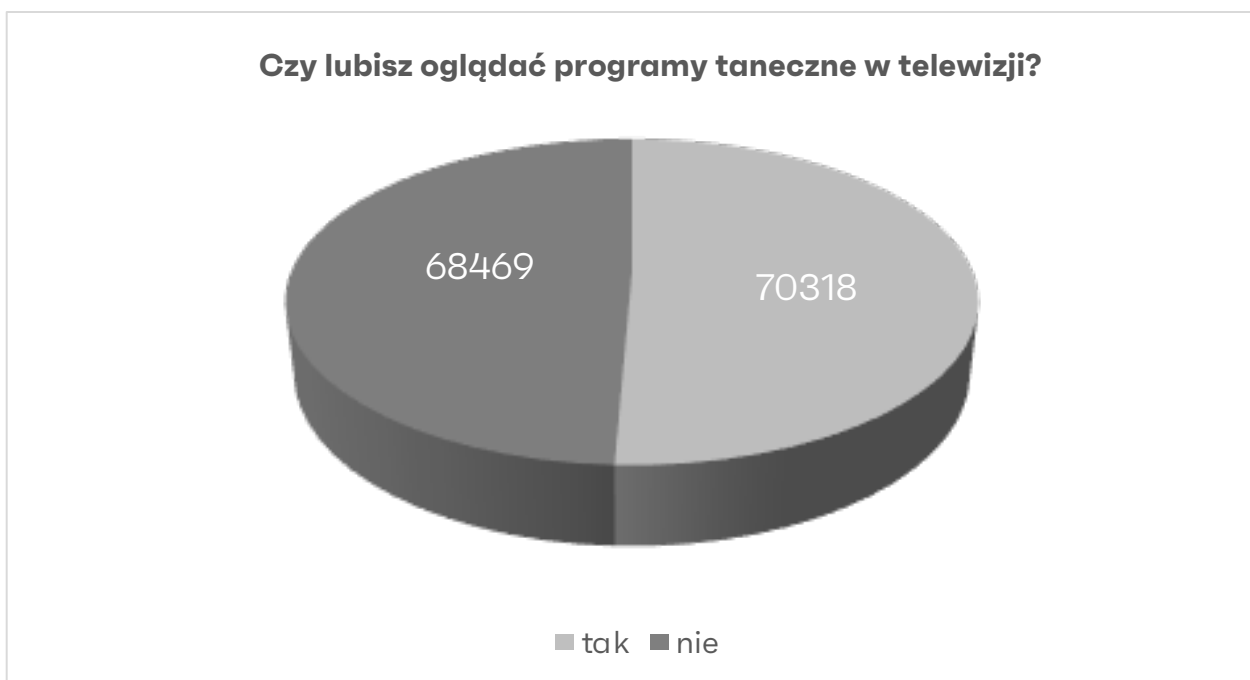

Taką chęć deklarowało 76,5% rodziców uczniów szkół podstawowych i 63,9% rodziców młodzieży uczęszczającej do szkół ponadpodstawowych.

Ankieta dla uczniów

Odpowiedzi zostały przesłane przez 138 787 uczniów, w tym 66,4% uczęszczało do szkół podstawowych, a 33,6% – do ponadpodstawowych. Przeważali uczniowie szkół zlokalizowanych w miastach (64%), a wieś reprezentowało 36% ankietowanych. Ankiety nadesłało 59,5% dziewcząt i 40,5% chłopców.

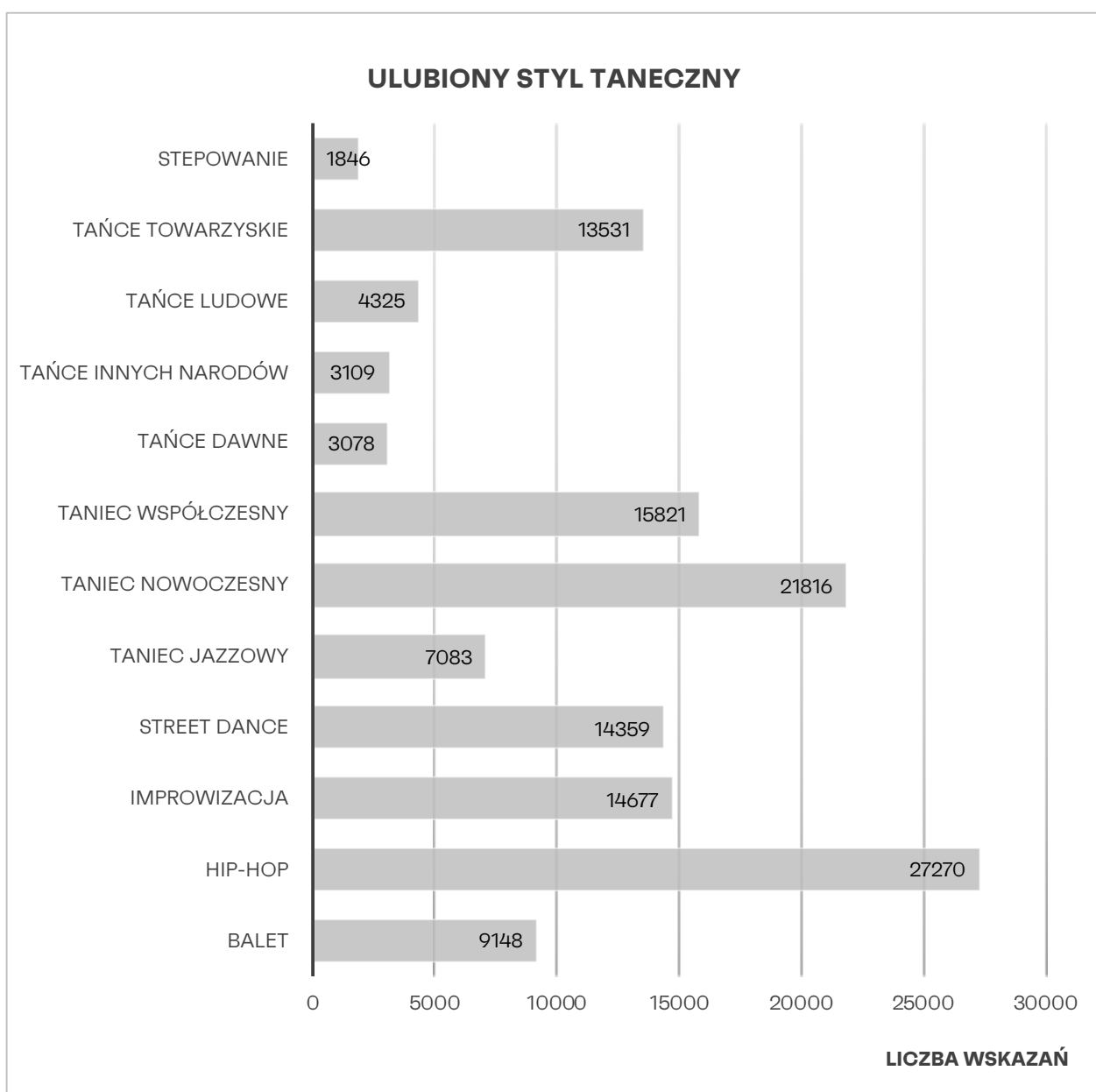
Odpowiedzi na dwa pierwsze pytania, które dotyczyły zainteresowań tanecznych ankietowanych, wykazały, że 51% uczniów lubi oglądać programy taneczne w telewizji, a 56% lubi tańczyć. Dane przedstawiają poniższe wykresy.

Jednakże wyniki różniły się w zależności od płci ankietowanych. Wśród uczniów, którzy zadeklarowali, że lubią oglądać programy taneczne w telewizji, 21,8% stanowią chłopcy. Podobna sytuacja miała miejsce w wypadku odpowiedzi na pytanie drugie: wśród badanych, którzy potwierdzili, że lubią tańczyć, 20% stanowili uczniowie płci męskiej.

Czynnikiem różnicującym okazał się także typ szkoły. Liczba uczniów lubiących taniec, niezależnie o płci, jest mniejsza w wypadku szkół ponadpodstawowych. Liczba uczniów płci męskiej, którzy uczęszczają do szkoły ponadpodstawowej i lubią tańczyć, to niecałe 7%. Wśród osób, które odpowiedziały, że lubią tańczyć, uczennice szkół ponadpodstawowych stanowiły 27,3%.

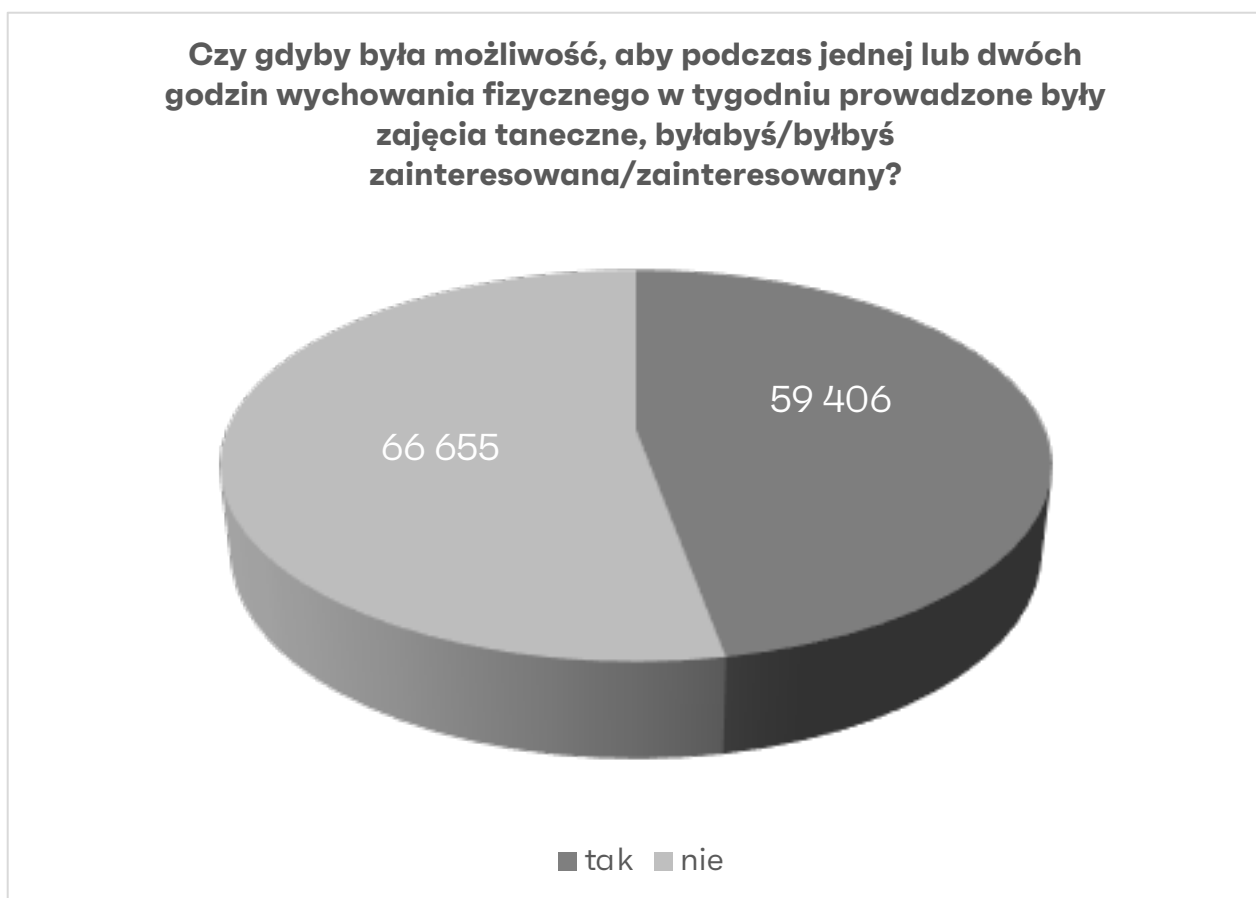
37,9% badanych potwierdziło, że ma swój ulubiony styl taneczny. Najczęściej wskazywanym był hip-hop i taniec nowoczesny. Najrzadziej zaś uczniowie wybierali stepowanie. Poniższy wykres przedstawia zestawienie wskazań uczniów.

10,6% badanych zadeklarowało, że uczestniczy w zajęciach tanecznych w miejscu innym niż szkoła lub w szkole w formie zajęć pozalekcyjnych. Większość uczestników tych zajęć stanowi dziewczęta (86,8%).

9,2% uczniów odpowiedziało, że w ich szkole odbywają się zajęcia taneczne w ramach godzin do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne. W tej grupie badanych na takie zajęcia uczęszcza 49,2%, a 81,7% spośród nich potwierdziło, że lubi w nich uczestniczyć.

Wśród uczniów, którzy nie uczęszczają na zajęcia taneczne w ramach wychowania fizycznego, 47% wyraziło taką chęć, a 53% było przeciwnych.

Podsumowanie

Analiza zebranych danych potwierdziła dotychczasowy stan wiedzy. W większości polskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych nie są realizowane zajęcia taneczne w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne. Do dyrektorów szkół nie docierają bowiem pytania od uczniów, rodziców i nauczycieli o możliwość realizacji takich zajęć. Ankietowani dyrektorzy uważają więc, że chęć uczestniczenia w zajęciach tanecznych w ramach godzin z puli wychowania fizycznego dotyczy niewielkiej grupy uczniów. Ponadto kierujący szkołami wskazują na braki kadrowe, gdyż w większości szkół nie są zatrudnieni nauczyciele posiadający przygotowanie do prowadzenia zajęć tanecznych. Poza tym wielu dyrektorów nie widzi potrzeby wprowadzenia takich zajęć, ponieważ sądzą, że szkoła spełnia zapotrzebowanie uczniów zainteresowanych tańcem, np. w ramach podstawy programowej wychowania fizycznego, podczas innych zajęć lub w formie zajęć pozalekcyjnych. Dyrektorzy deklarowali również, że w podlegających im szkołach działają kółka taneczne, zespoły taneczne, zainteresowani uczniowie mogą również rozwijać swoją pasję w pobliskich domach kultury. Mimo iż problemy związane z zapleczem dydaktycznym i wyposażeniem nie były jednym z najczęściej wymienianych powodów braku realizacji zajęć z tańca, to ankieta wykazała, że niewiele placówek posiada salę taneczną, a są i takie, które muszą funkcjonować bez sali gimnastycznej.

Dyrektorzy placówek, które zrezygnowały z prowadzenia zajęć tanecznych w ramach godzin do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne, swoją decyzję uzasadniali przede wszystkim małym zainteresowaniem lub odejściem z pracy nauczycieli z uprawnieniami. Trzecią najczęściej wskazywaną przyczyną była konieczność zmiany organizacji pracy szkoły i przejście na naukę zdalną w związku z pandemią COVID-19. Większość tych szkół rozważa jednak powrót do prowadzenia zajęć tanecznych. Co więcej, szkoły, które realizują zajęcia taneczne w ramach godzin do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne, w większości rekomendują innym szkołom takie rozwiązanie.

Nadesłane odpowiedzi potwierdziły, że niewielu nauczycieli posiada przygotowanie do prowadzenia zajęć tanecznych, ale duża część ankietowanych jest zainteresowana udziałem w dofinansowanych kursach, szkoleniach lub studiach podyplomowych. Nauczyciele w odróżnieniu od dyrektorów inaczej diagnozują popularność tańca wśród uczniów. Większość uważa bowiem, że uczniowie lubią uczestniczyć w zajęciach tanecznych, a ponad 70% sądzi, że zajęcia taneczne mogą być alternatywą dla uczniów, którzy nie lubią sportu.

Ankieta przeprowadzona wśród uczniów pokazała, że ponad połowa badanych lubi tańczyć i oglądać programy taneczne w telewizji. Wśród tej grupy prawie 80% stanowiły dziewczęta, co potwierdza, że zainteresowanie tańcem zależne jest od płci. Ponadto liczba zainteresowanych maleje wraz z wiekiem, gdyż taniec cieszył się większą popularnością wśród uczniów szkół podstawowych. Wśród uczniów, którzy nie uczęszczają na zajęcia taneczne w ramach godzin do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne, prawie połowa badanych chciałaby mieć taką możliwość.

Zebrane dane dowodzą, że badani rodzice i opiekunowie nie mieli wiedzy o takiej formie realizacji zajęć z przedmiotu wychowanie fizyczne. Informacje w tym zakresie posiadało jedynie 22,2% ankietowanych. Wśród rodziców uczniów, którzy nie korzystają z zajęć tanecznych w ramach godzin do wyboru z wychowania fizycznego, 74% rodziców wybrałoby taką formę lekcji dla swoich dzieci.

Wyniki przeprowadzonych badań ankietowych pokazują, że skala zainteresowania tańcem wśród uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych jest zdecydowanie większa, niż oceniają to dyrektorzy szkół. Dodatkowym potwierdzeniem są opinie uzyskane od nauczycieli, a także deklaracje rodziców, którzy chcieli, aby ich dzieci uczestniczyły w zajęciach tanecznych w ramach godzin do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne.

Ankieta przeprowadzona wśród nauczycieli potwierdziła istnienie problemu kadrowego, który zgłaszali dyrektorzy. Jednakże blisko 37% badanych nauczycieli jest zainteresowanych udziałem w dofinansowanych szkoleniach, kursach czy studiach podyplomowych podnoszących ich kwalifikacje w nauczaniu tańca.

Wydaje się więc, że informacje o rzeczywistym poziomie zainteresowaniu zajęciami tanecznymi nie są przekazywane do dyrektorów, a kierujący szkołami zaś w niewystarczającym zakresie informują o takiej formie realizacji godzin z przedmiotu wychowanie fizyczne uczniów i ich rodziców/opiekunów. Dodatkowym potwierdzeniem tego faktu są liczne telefony i e-maile do Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca w trakcie realizacji ankiety. Niektórzy rodzice, nauczyciele i uczniowie dzięki udziałowi w ankiecie zyskali dopiero wiedzę o możliwości realizacji zajęć tanecznych w ramach godzin wychowania fizycznego.

Na podstawie zebranych wyników możemy więc uznać, że program pilotażowy „tańczMY w szkole” przyczyni się nie tylko do popularyzacji wiedzy na temat pozytywnego wpływu tańca na różne aspekty życia człowieka, ale pozwoli dyrektorom i nauczycielom dopasować ofertę edukacyjną do realnej skali zapotrzebowania na zajęcia taneczne. Wreszcie – rodzicom i uczniom pokaże, jakie możliwości w tym zakresie może zaoferować szkoła w ramach przedmiotu wychowanie fizyczne.

ANEKS

Formularz ankiety dla dyrektorów

1. W szkole, którą Pani/Pan kieruje,

- odbywają się zajęcia taneczne w ramach godzin do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne
- nie odbywają się zajęcia taneczne w ramach godzin do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne, ale były realizowane w przeszłości [przejdźcie do pyt. 4]
- nie odbywają się i nigdy nie były realizowane zajęcia taneczne w ramach godzin do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne [przejdźcie do pyt. 5]

2. Od jakiego czasu w Państwa szkole odbywają się zajęcia taneczne w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne? (liczba w latach szkolnych):

- 1-2 3-4 5-6 6 <

3. Liczba uczniów uczęszczających na zajęcia taneczne w ramach lekcji wychowania fizycznego w bieżącym roku szkolnym:

- <25 [przejdźcie do pyt. 6]
- 26-50 [przejdźcie do pyt. 6]
- 51-75 [przejdźcie do pyt. 6]
- 76-100 [przejdźcie do pyt. 6]
- 100 < [przejdźcie do pyt. 6]

4. Przez jaki okres czasu w Państwa szkole realizowane były zajęcia taneczne w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne? (liczba w latach szkolnych):

- 1-2 [przejdźcie do pyt.10]
- 3-4 [przejdźcie do pyt. 10]
- 5-6 [przejdźcie do pyt. 10]
- 6 < [przejdźcie do pyt. 10]

5. Jakie są przyczyny braku realizacji zajęć tanecznych w ramach godzin do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne? [przejdźcie do pyt. 16]

.....

.....

6. Czy w trakcie realizacji zajęć tanecznych pojawiły się jakieś problemy?

tak nie [przejdźcie do pyt. 8]

7. Jakie problemy pojawiły się?

.....
.....

8. Czy rekomendowaliby Państwo wprowadzenie zajęć tanecznych w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne innym szkołom?

tak [przejdźcie do pyt. 19] nie

9. Dlaczego nie rekomendowaliby Państwo wprowadzenia zajęć tanecznych w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne innym szkołom? [przejdźcie do pyt. 19]

.....
.....

10. Jakie były przyczyny rezygnacji z prowadzenia zajęć tanecznych?

.....
.....

11. Czy rozważają Państwo możliwość ponownej realizacji zajęć tanecznych w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne?

tak nie

12. Czy uczniowie w okresie, kiedy zajęcia taneczne nie były realizowane w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne, zwracali się z zapytaniem o możliwość ich realizacji?

tak nie

13. Czy rodzice w okresie, kiedy zajęcia taneczne nie były realizowane w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne, zwracali się z zapytaniem o możliwość ich realizacji?

tak nie

14. Czy nauczyciele w okresie, kiedy zajęcia taneczne nie były realizowane w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne, zwracali się z zapytaniem o możliwość ich realizacji?

tak nie

- 15. Czy w Państwa szkole obecnie zatrudniony jest przynajmniej jeden nauczyciel, który posiada przygotowanie do prowadzenia zajęć tanecznych?**
- tak [przejdźcie do pyt. 19] nie [przejdźcie do pyt. 19]
- 16. Czy uczniowie zwracali się kiedykolwiek z zapytaniem o możliwość realizacji zajęć tanecznych w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne?**
- tak nie
- 17. Czy rodzice zwracali się kiedykolwiek z zapytaniem o możliwość realizacji zajęć tanecznych w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne?**
- tak nie
- 18. Czy nauczyciele zwracali się kiedykolwiek z zapytaniem o możliwość realizacji zajęć tanecznych w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne?**
- tak [przejdźcie do pyt. 15] nie [przejdźcie do pyt. 15]
- 19. Państwa szkoła posiada [można wybrać więcej niż jedną odpowiedź]:**
- salę gimnastyczną
- salę fitness
- salę taneczną
- salę z instrumentem klawiszowym, w której mogą odbywać się zajęcia ruchowe
- sieć Wi-Fi dostępną dla nauczycieli i uczniów
- szatnie z pełnym węzłem sanitarnym
- sprzęt do odtwarzania muzyki
- 20. Typ szkoły:**
- podstawowa ponadpodstawowa
- 21. Status szkoły:**
- publiczna
- niepubliczna
- 22. Lokalizacja szkoły:**
- wieś
- miasto do 50 tys.
- miasto od 51 tys. do 150 tys.
- miasto od 151 tys. do 500 tys.
- miasto powyżej 500 tys.

24. Lokalizacja szkoły – województwo:

dolnośląskie

mazowieckie

świętokrzyskie

kujawsko-pomorskie

opolskie

warmińsko-mazurskie

lubelskie

podkarpackie

wielkopolskie

lubuskie

podlaskie

zachodniopomorskie

łódzkie

pomorskie

małopolskie

śląskie

Formularz ankiety dla nauczycieli

1. Czy w szkole, której dotyczy ankieta, prowadzone są zajęcia taneczne w ramach zajęć do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne?
 tak nie
2. Czy posiada Pani/Pan przygotowanie do prowadzenia zajęć tanecznych?
 tak nie
3. Czy kiedykolwiek w czasie swojej pracy w szkole prowadziła/prowadził Pani/Pan zajęcia taneczne?
 tak nie
4. Czy byłaby/byłby Pani/Pan zainteresowana/zainteresowany udziałem w dofinansowanych kursach/szkoleniach/studiach podyplomowych umożliwiających doskonalenie umiejętności w różnych stylach tanecznych, a także pozwalających na rozwijanie wiedzy metodycznej w zakresie nauczania tańca?
 tak nie
5. Jaka jest Pani/Pana opinia na temat popularności tanecznych zajęć wśród uczniów?
 większość uczniów nie lubi tańczyć i unika takich zajęć, jedynie część jest zainteresowana, szczególnie dziewczęta [przejdź do pyt. 7]
 większość uczniów bardzo chętnie uczestniczy w zajęciach tanecznych, jeśli nauczyciel zainteresuje i umiejętnie poprowadzi lekcję [przejdź do pyt. 7]
 nie mam zdania [przejdź do pyt. 7]
 inne
6. Jeśli ma Pani/Pan inne zdanie, prosimy napisać:
.....
.....
7. Czy sądzi Pani/Pan, że zajęcia taneczne w ramach lekcji wychowania fizycznego mogą być alternatywą dla uczniów, którzy nie lubią zajęć sportowych?
 tak nie trudno powiedzieć
8. Płeć:
 kobieta mężczyzna

9. Staż pracy w zawodzie nauczyciela (w latach):

- 1-3 4-6 7-10 10 <

10. Typ szkoły (której dotyczy ankieta):

- podstawowa ponadpodstawowa

11. Status szkoły (której dotyczy ankieta):

- publiczna niepubliczna

12. Lokalizacja szkoły (której dotyczy ankieta):

- wieś
 miasto do 50 tys.
 miasto od 51 tys. do 150 tys.
 miasto od 151 tys. do 500 tys.
 miasto powyżej 500 tys.

13. Lokalizacja szkoły (której dotyczy ankieta) – województwo:

☐ dolnośląskie	☐ mazowieckie	☐ świętokrzyskie
☐ kujawsko-pomorskie	☐ opolskie	☐ warmińsko-mazurskie
☐ lubelskie	☐ podkarpackie	☐ wielkopolskie
☐ lubuskie	☐ podlaskie	☐ zachodniopomorskie
☐ łódzkie	☐ pomorskie	
☐ małopolskie	☐ śląskie	

14. Przedmioty, których Pani/Pan uczy [można wybrać więcej niż jedną odpowiedź]:

☐ biologia	☐ informatyka	☐ taniec
☐ chemia	☐ język obcy nowożytny	☐ technika
☐ doradztwo zawodowe	☐ język polski	☐ wiedza o społeczeństwie
☐ edukacja dla bezpieczeństwa	☐ matematyka	☐ wychowanie do życia w rodzinie
☐ etyka	☐ muzyka	☐ wychowanie fizyczne
☐ filozofia	☐ plastyka	☐ przedmioty zawodowe
☐ fizyka	☐ podstawy przedsiębiorczości	☐ inne
☐ geografia	☐ przyroda	
☐ historia	☐ religia	

15. Przedmioty, do których nauczania ma Pani/Pan uprawnienia [można wybrać więcej niż jedną odpowiedź]:

☐ biologia	☐ informatyka	☐ taniec
☐ chemia	☐ język obcy nowożytny	☐ technika
☐ doradztwo zawodowe	☐ język polski	☐ wiedza o społeczeństwie
☐ edukacja dla bezpieczeństwa	☐ matematyka	☐ wychowanie do życia w rodzinie
☐ etyka	☐ muzyka	☐ wychowanie fizyczne
☐ filozofia	☐ plastyka	☐ przedmioty zawodowe
☐ fizyka	☐ podstawy przedsiębiorczości	☐ inne
☐ geografia	☐ przyroda	
☐ historia	☐ religia	

Formularz ankiety dla rodziców/opiekunów

- 1. Czy wie Pani/Pan, że uczniowie w ramach lekcji wychowania fizycznego mają możliwość wybrania zajęć tanecznych (w szkole podstawowej: 1 lub 2 godziny lekcyjne w tygodniu z 4 godzin lekcyjnych wychowania fizycznego; w szkole ponadpodstawowej: 1 lub 2 godziny lekcyjne w tygodniu z 3 godzin lekcyjnych wychowania fizycznego)?**
 tak nie
- 2. Czy dyrekcja szkoły lub nauczyciele przedstawili Pani/Panu informację o możliwości realizacji 1 lub 2 godzin lekcyjnych wychowania fizycznego tygodniowo w formie zajęć tanecznych?**
 tak nie
- 3. Czy w szkole, do której uczęszcza/uczęszczają Pani/Pana dziecko/dzieci (szkoła, której dotyczy ankieta), realizowane są zajęcia taneczne w ramach godzin wychowania fizycznego?**
 tak nie [przejdźcie do pyt. 5] nie wiem [przejdźcie do pyt. 5]
- 4. Czy Pani/Pana dziecko/dzieci uczęszcza/uczęszczają na zajęcia taneczne realizowane w ramach godzin do wyboru z przedmiotu wychowanie fizyczne?**
 tak [przejdźcie do pyt. 6]
 nie
 inne (w wypadku więcej niż jednego dziecka i różnej sytuacji związanej z uczestnictwem w zajęciach tanecznych) [przejdźcie do pyt. 6]
- 5. Czy chciałaby/chciałby Pani/Pan, aby ich dziecko/dzieci uczestniczyło/uczestniczyły w zajęciach tanecznych w ramach lekcji wychowania fizycznego (w wymiarze 1 lub 2 godzin lekcyjnych tygodniowo)?**
 tak nie
- 6. Typ szkoły, której dotyczy ankieta:**
 podstawowa ponadpodstawowa
- 7. Status szkoły, której dotyczy ankieta:**
 publiczna niepubliczna
- 8. Lokalizacja szkoły, której dotyczy ankieta:**

- wieś
- miasto do 50 tys.
- miasto od 51 tys. do 150 tys.
- miasto od 151 tys. do 500 tys.
- miasto powyżej 500 tys.

9. Lokalizacja szkoły (której dotyczy ankieta) – województwo:

☐ dolnośląskie	☐ mazowieckie	☐ świętokrzyskie
☐ kujawsko-pomorskie	☐ opolskie	☐ warmińsko-mazurskie
☐ lubelskie	☐ podkarpackie	☐ wielkopolskie
☐ lubuskie	☐ podlaskie	☐ zachodniopomorskie
☐ łódzkie	☐ pomorskie	
☐ małopolskie	☐ śląskie	

Formularz ankiety dla uczniów

1. Czy lubisz oglądać programy taneczne w telewizji (np. *You can dance – Po prostu tańcz, Taniec z Gwiazdami, Dance Dance Dance*)?

tak nie

2. Czy lubisz tańczyć?

tak nie

3. Czy masz swój ulubiony styl taneczny (np. hip-hop, balet, tańce ludowe), który lubisz tańczyć lub oglądać, kiedy inni tańczą?

tak [przejdźcie do pyt. 4] nie [przejdźcie do pyt. 5]

4. Mój ulubiony styl taneczny [można wybrać więcej niż jedną odpowiedź]:

☐ balet	☐ street dance	☐ tańce innych narodów
☐ hip-hop	☐ taniec jazzowy	☐ tańce ludowe
☐ improwizacja/kontakt
improwizacja	☐ taniec nowoczesny	☐ tańce towarzyskie
☐ stepowanie	☐ taniec współczesny	
	☐ tańce dawne	

5. Czy w Twojej szkole po lekcjach organizowane są zajęcia taneczne?

tak nie [przejdźcie do pyt. 7] nie wiem [przejdźcie do pyt. 7]

6. Czy uczestniczysz w pozalekcyjnych zajęciach tanecznych (w szkole lub w innym miejscu niż szkoła)?

tak [przejdźcie do 8] nie [przejdźcie do 8]

7. Czy uczestniczysz w zajęciach tanecznych w innym miejscu niż szkoła?

tak nie

8. Czy w Twojej szkole w ramach lekcji wychowania fizycznego możesz wybrać zajęcia taneczne?

tak nie [przejdźcie do pyt. 11] nie wiem [przejdźcie do pyt. 11]

9. Czy uczestniczysz w zajęciach tanecznych w ramach wychowania fizycznego?

tak nie [przejdź do pyt. 11]

10. Czy lubisz uczestniczyć w tych zajęciach tanecznych?

tak [przejdź do pyt. 12] nie [przejdź do pyt. 12]

11. Czy gdyby była możliwość, aby podczas jednej lub dwóch godzin wychowania fizycznego w tygodniu prowadzone były zajęcia taneczne (z wybranego stylu, np. hip-hop, tańce towarzyskie, balet), byłabyś/byłbyś zainteresowana/zainteresowany?

tak nie

12. Uczęszczasz do szkoły:

podstawowej

ponadpodstawowej [przejdź do pytania nr 14]

13. Do której klasy uczęszczasz?

IV [przejdź do pyt. 15]

V [przejdź do pyt. 15]

VI [przejdź do pyt. 15]

VII [przejdź do pyt. 15]

VIII [przejdź do pyt. 15]

14. Do której klasy uczęszczasz?

I II III IV V

15. Twoja płeć:

kobieta mężczyzna

16. Lokalizacja Twojej szkoły:

wieś

miasto

Narodowy
Instytut
Muzyki
i Tańca